

5

Regeling van werkzaamheden

De voorzitter:

Ik stel aan de Kamer voor de volgende spreektijden in eerste termijn aan de fracties toe te kennen voor de Algemene Politieke Beschouwingen:

- VVD 40 minuten;
- PVV, CDA en D66 35 minuten;
- GroenLinks, SP en PvdA 30 minuten;
- ChristenUnie, Partij voor de Dieren en 50PLUS 25 minuten;
- SGP, DENK en Forum voor Democratie 20 minuten.

Ik stel voor toe te voegen aan de agenda van de Kamer:

- het wetsvoorstel Verlenging van de termijn gedurende welke aanwijzingen krachtens de Luchtvaartwet van militaire luchtvaartterreinen hun geldigheid behouden (34932);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Gaswet en van de Mijnbouwwet betreffende het minimaliseren van de gaswinning uit het Groningenveld (34957).

Op verzoek van de aanvragers stel ik voor van de agenda van de Kamer af te voeren:

- het dertigledendebat over een rapport van PWC over financieel-economische fraude;
- het dertigledendebat over het bericht dat het kabinet de bouw van een stikstoffabriek overweegt;
- het dertigledendebat over de voorgenomen wet over sluiting van kolencentrales;
- het dertigledendebat over de uitvoering van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.

Ik stel voor dinsdag aanstaande ook te stemmen over:

- de motie ingediend bij het wetgevingsoverleg over Jaarverslag en Slotwet van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2017;
- de gewijzigde motie-Diks (34919, nr. 22);
- een brief van de commissie voor de Werkwijze over een voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde (34969, nr. 1).

Ik deel aan de Kamer mee dat de fractie van 50PLUS bij de stemmingen op dinsdag 19 juni jongstleden over het wetsvoorstel Regels met betrekking tot de terugkeer van vreemdelingen en vreemdelingenbewaring (Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring) (34309) geacht wenst te worden vóór deze wet te hebben gestemd.

Ik stel voor toe te voegen aan de agenda:

- het VAO Algemeen nut beogende instellingen (anbi's) en sociaal belang behartigende instellingen (sbbi's), met als eerste spreker het lid Omtzigt van het CDA.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De voorzitter:

Het woord is aan de heer De Graaf van de PVV.

De heer De Graaf (PVV):

Dank u wel, voorzitter. We willen graag een debat met de minister en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over het bericht dat gister als eerste in de NRC verscheen over drie mannen — in de huidige berichtgeving wordt ook al gesproken over vier mannen — die in Nederland zijn opgepakt vanwege wapenleveranties aan terroristen, jihadisten, in onder andere Parijs. Daaraan voorafgaand wil ik graag een brief van het kabinet hierover waarin in ieder geval antwoord moet worden gegeven op de vraag of dit Nederlanders zijn of dat deze mannen ook andere nationaliteiten hebben. Als dat laatste het geval is: hoe en wanneer zijn ze dan in Nederland gekomen en waarom zijn ze nog niet weg?

Mevrouw Van Toorenburg (CDA):

Voorzitter. Ik denk dat het goed is als we daar inderdaad een brief over krijgen. Dan zou ons voorstel zijn om die bij een eerstvolgend AO over terrorisme te betrekken.

De voorzitter:

Dus geen steun.

De heer Arno Rutte (VVD):

Voorzitter. Inderdaad steun voor de brief. Het is opmerkelijke berichtgeving. Maar ik wil dit onderwerp betrekken bij een AO Terrorismisme, want dan hebben we het er ook snel over.

De heer Van Raak (SP):

Het is een bijzonder verontrustend bericht. Het is wel weer geruststellend dat er is opgetreden. We weten eigenlijk niet precies wat er aan de hand is, dus daarom steun voor een brief met een uitleg door de minister. Dan denk ik dat we dat het allersnelst bij het eerstvolgende AO kunnen bespreken.

De heer Groothuizen (D66):

Ik voeg me bij de voorgaande sprekers, voorzitter.

Mevrouw Buitenweg (GroenLinks):

Wat ik het meest opmerkelijk vond, was ook weer het feit dat Nederland dus een doorvoerland is op het gebied van wapens. Ik denk dat juist de beleidsmatige vraag wat Nederland een doorvoerland voor wapens maakt in de brief aan de orde moet komen. Vervolgens kunnen we die bespreken in een AO over terrorisme of over de georganiseerde misdaad.

De heer Bruins (ChristenUnie):

Geen steun. Een AO is voldoende.

De heer **Van der Staaij** (SGP):

Steun voor een brief. Het zijn terechte zorgen. Uit oogpunt van spoed is het goed om die bij een algemeen overleg te betrekken.

De heer **Van Rooijen** (50PLUS):

Steun voor een brief, gevolgd door een AO.

De **voorzitter**:

Meneer De Graaf, u heeft geen steun voor het houden van een debat.

De heer **De Graaf** (PVV):

Dat heb ik inderdaad net als u geconstateerd, voorzitter. Wel zie ik heel veel verontrusting in de Kamer. Ik zie ook een goede aanwijzing van mevrouw Buitenweg om mee te nemen in een brief over die wapenhandel. Hoe zijn die wapens hier gekomen? Hoe zijn ze eruit gegaan? Waarom weten we dat niet? Omdat die verontrusting dusdanig is, zoals ik aan de interrupties heb gemerkt, wil ik dat we de brief van het kabinet eind deze week hebben, ook omdat het reces eraan komt.

De **voorzitter**:

Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Dan is nu het woord aan de heer Moorlag namens de PvdA.

De heer **Moorlag** (PvdA):

Voorzitter. RTL Nieuws heeft schokkende misstanden in slachterijen blootgelegd. Het gaat om tientallen gevallen van dieren die niet correct worden geslacht, dieren die levend worden gevild en varkens die verdrinken. Dat zijn feiten die de samenleving schokken. De Partij van de Arbeidfractie wil een brief van de minister van LNV en zij wil ook een debat voeren met de minister over deze misstanden.

De **voorzitter**:

Klopt het dat de commissie zojuist ook heeft besloten tot het houden van een vragenronde? Dat is het geval, oké. Dan ga ik naar mevrouw Ouwehand.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Voorzitter, vooruitlopend op de regeling hebben we in de procedurevergadering alvast daartoe besloten. Ook is daar het volgende idee geopperd. Er staat een debat gepland over het niet-ingrijpen door de NVWA in slachthuizen.

De **voorzitter**:

Ja. Op nummer twee.

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Ja. Dus mijn voorstel zou zijn, omdat ik hier heel graag over wil debatteren, om het samen te voegen en dan te kiezen voor een spreektijd van zes minuten.

De **voorzitter**:

Eerst moeten we kijken of dit steun heeft. Daarna kunnen we pas samenvoegen. Dat weten we nog niet. Dit is een voorstel van de heer ...

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):

Dat klopt, voorzitter. Dan steun ik het debat. En zodra het debat er is, denk ik dat we kunnen procederen over samenvoegen.

De heer **Futselaar** (SP):

Steun voor het voeren van een debat hierover. Wel heb ik liever snel een gecombineerd debat dan dat we het op de dertigledenlijst zetten en er op z'n vroegst ergens in oktober over praten. De samenleving vraagt erom dat we hier snel iets mee doen.

Mevrouw **Lodders** (VVD):

Ook procedurele steun voor het verzoek, maar ik zou ze graag willen samenvoegen. Ik zie mevrouw Ouwehand even niet, maar vóór het debat dat zij heeft aangevraagd, zou er nog een brief komen. Die hebben we nog niet gehad. Volgens mij is daar al langere tijd geleden om gevraagd, dus ik hecht eraan dat die brief nu ook met spoed komt.

De **voorzitter**:

Maar, mevrouw Lodders, steunt u het verzoek van de heer Moorlag of niet?

Mevrouw **Lodders** (VVD):

Zeker, steun, maar om ze vervolgens samen te voegen. Dan hoef ik dat niet apart nog een keer te zeggen.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA):

Volgens mij is het dan het handigst, voorzitter, als we hier een brief over vragen en die brief betrekken bij het debat van mevrouw Ouwehand. Dan hebben we alles in één keer.

De heer **Groothuizen** (D66):

Steun voor de route die mevrouw Ouwehand schetst, dus een debat en dan samenvoegen.

De heer **Van der Staaij** (SGP):

Voorzitter, ook steun voor de brief en voor het samenvoegen van debatten.

Mevrouw **Bromet** (GroenLinks):

Steun voor het verzoek van de heer Moorlag en ook voor het voorstel van de Partij voor de Dieren.

De heer **Van Rooijen** (50PLUS):

Steun voor de brief en de samenvoeging, voorzitter.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):
Geen steun voor een apart debat, maar samenvoegen van de onderwerpen vind ik prima.

De heer **Kops** (PVV):
Steun voor het verzoek.

De **voorzitter**:
Ja ...

De heer **Moorlag** (PvdA):
Voorzitter, dat samenvoegen lijkt me een uitstekend idee, maar dan wel onder de voorwaarde dat er op korte termijn ook een brief van de minister komt.

De **voorzitter**:
Ik zit even te kijken naar ...

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Voorzitter, en extra spreektijd. Dat scheelt. Als we dit debat laten staan is het twee keer vier minuten. Als we het samenvoegen is het één keer zes minuten. Ik zeg: tel uw winst.

De **voorzitter**:
Ik moet even kijken, voor de zekerheid. Er is brede steun voor het debat, maar dan moet het wel samengevoegd worden met het debat van mevrouw Ouwehand. En ik ga over mijn hart strijken!

Mevrouw **Ouwehand** (PvdD):
Voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**:
Ja, oké. En was er nog om een brief gevraagd? Ja. Dan stel ik voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Dan ga ik naar de heer Van der Lee namens GroenLinks.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):
Dank u wel, voorzitter. Ik sta hier om een debat aan te vragen met de minister van Economische Zaken en Klimaat naar aanleiding van zijn beantwoording van het WOB-verzoek van NRC over de gesprekken die tussen de Nederlandse overheid en Unilever zijn gevoerd over het behouden van het hoofdkantoor in Nederland. Daar is ook een bidboek voor gemaakt, maar alle inhoudelijke informatie in dat WOB-verzoek is weggelakt. Dat geldt niet alleen voor wat in het bidboek staat, maar ook voor de hele gang daarnaartoe. Dat is heel onbevredigend. Om een herhaling van gisteren te voorkomen, zou ik dit graag in een debat willen bespreken. Wat heeft Nederland nou precies aan Unilever aangeboden opdat het dat besluit zou nemen?

Mevrouw **Leijten** (SP):
Wij hebben het hier zo vaak over ons vestigingsklimaat en over de vraag waarom Nederland zo aantrekkelijk is, maar laten die argumenten nou net in dat bidboek zijn weggelakt!

De **voorzitter**:
Dus u steunt het debat?

Mevrouw **Leijten** (SP):
Nee, maar dat vind ik zo gek. Ik wil dus graag dat we dat bidboek openbaar krijgen. Als we dat niet openbaar krijgen, dan wil ik dat debat zeker steunen. Maar eigenlijk wil ik die passage — waarom is het zo aantrekkelijk voor een groot bedrijf om zich in Nederland te vestigen en wat is aan Unilever aangeboden? — heel graag openbaar hebben.

De heer **Van Rooijen** (50PLUS):
Ja, voorzitter, het is iedere dag raak. Ik was er gisteren even niet bij, maar vandaag dan wel. Wij zijn ook heel nieuwsgierig naar wat er eigenlijk allemaal is weggelakt. Ik denk overigens dat het vestigingsklimaat, nog los van de dividendbelasting, heel goed is. Dus, u snapt het wel: ik sluit mij aan bij het verzoek van mevrouw Leijten.

De heer **Van Raan** (PvdD):
Steun voor het debat.

De heer **Veldman** (VVD):
Ik denk dat het prima is om met de minister te spreken over de inspanningen van het kabinet opdat bedrijven zich hier vestigen of hier blijven, maar ik denk dat dit heel goed kan in het AO over het bedrijfslevenbeleid dat wij in het najaar gewoon weer hebben. Dus geen steun voor dit verzoek.

De heer **Moorlag** (PvdA):
Steun voor het verzoek. Niet omdat de PvdA-fractie nieuwsgierig is, maar omdat zij gewoon vindt dat hierbij transparantie moet worden betracht. Een brief met een uitleg over de gang van zaken stel ik zeer op prijs.

Mevrouw **Van den Berg** (CDA):
Ik zou mij graag willen aansluiten bij de woorden van de heer Veldman: geen steun. We kunnen dit gewoon meenemen in het AO over het bedrijfslevenbeleid.

De heer **Paternotte** (D66):
Prima om dit te bespreken, maar dat kan inderdaad ook in een AO. Mensen die dat willen, kunnen er zelfs volgende week al een vraag over stellen. Dus geen steun.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):
Geen steun.

De heer **Edgar Mulder** (PVV):
Sowieso steun, maar eigenlijk ook met het verzoek om het volgende week samen te voegen, om zo toch steun te krijgen.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
Geen steun. Desgewenst betrekken bij een algemeen overleg.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):
In aanvulling op de suggestie om het hele bidboek te vragen: ik zou in ieder geval een brief willen waarin wordt uitgelegd waarom iedere inhoudelijke mededeling hierover bij voorbaat gekwalificeerd wordt als "onevenredige benadeling van Unilever". Er is namelijk een brief — dat is het argument — om iedere inhoudelijke mededeling te schrappen. Ik wil dat beter verantwoord hebben, het liefst het hele bidboek. Ik wil het debat graag toegevoegd zien aan de lijst van dertigledendebatten. Ik heb er vanochtend drie van afgehaald, voorzitter.

De **voorzitter**:
Ja. Nou, die vult u weer aardig aan.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):
Dus per saldo sta ik op min twee.

De **voorzitter**:
Ik zou er maar van uitgaan dat het over anderhalf jaar, misschien twee jaar, aan de beurt komt, zo zeg ik erbij. Maar dat gaan we doen. Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Ik geef mevrouw Buitenweg namens GroenLinks het woord.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Gisteren is een rapport gepubliceerd van de commissie-Verhulp. Het ging over de manier waarop het ministerie van V en J is omgegaan met de klokkenluidster die wees op problemen van politieke druk op het WODC. Ik wil hier graag een debat over, maar ik wil dat uitstellen tot het moment waarop ook het rapport over die politieke druk is gepubliceerd. Wat ik eigenlijk wil, is dat er twee debatten komen: eentje over de politieke druk, de problemen en de manier waarop is omgegaan met de klokkenluidster, en een ander debat over het derde rapport over het WODC, dat nog gaat komen. Dat gaat over de toekomst van het WODC. Dus wat ik van belang vind, is dat we deze drie rapporten niet in één debat gaan behandelen. Ik wil een debat aanvragen over het rapport dat gisteren gepubliceerd is en ik wil wachten met dat debat totdat ook het rapport verschijnt over de politieke druk.

De **voorzitter**:
Ik ben afgehaakt. Mag ik het zeggen?

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Ik zal het u daarom nog een keer uitleggen.

De **voorzitter**:
Nee. Wat wilt u precies?

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Ik wil een debat aanvragen over het rapport dat gister gepubliceerd is ...

De **voorzitter**:
Punt.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
... en ik wil dat dat geagendeerd is op het moment dat er ook een tweede rapport op de agenda komt.

De **voorzitter**:
Is het een idee om eerst te wachten tot dat andere rapport er is?

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Dat vind ik ook goed. Maar voor mij is van belang dat we dit niet samenvoegen tot één debat, omdat de politieke druk die is uitgeoefend, dan namelijk al snel ondergeschikt wordt gemaakt. Dan gaan we alleen maar praten over de toekomst van het WODC. Terwijl ik het ongelooflijk belangrijk vind om ook uitgebreid stil te staan bij de politieke beïnvloeding die in het verleden heeft plaatsgevonden bij het WODC.

De heer **Van Nispen** (SP):
Over dit grote schandaal rondom het WODC, de pseudowetenschap en de politieke sturing door VVD-ministers moeten we absoluut een debat voeren. Maar wat de SP betreft voeren we dat debat als alle drie de onderzoeken er zijn. In januari hebben we namelijk al een WODC-debat gehad. Toen zijn er drie onderzoeken aangekondigd. Het eerste is nu binnen. Ik snap het voorstel van GroenLinks, maar wij voeren liever één groot WODC-debat als alle drie de onderzoeken binnen zijn.

De **voorzitter**:
Dus eigenlijk zegt u: voorlopig geen steun, we wachten eerst alle rapporten af en dan voeren we een debat daarover.

De heer **Van Nispen** (SP):
Ja, je kunt dan twee dingen doen. Je kunt zeggen: steun, en het debat pas plannen als het zover is. Of je zegt "geen steun" en vraagt dan zelf een debat aan. Maar als een collega hier staat, vind ik het wel zo netjes om het debat te steunen, maar ik wil ook vragen om daar in de planning rekening mee te houden.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Het belangrijkste punt is eigenlijk dat er niet één, maar twee debatten komen.

De voorzitter:

Nee, nee, mevrouw Buitenweg. Elke keer wordt er iets nieuws bedacht. Ik heb nog nooit meegemaakt dat er twee debatten in één keer aangevraagd werden.

Mevrouw Buitenweg (GroenLinks):

Dat hoeft ik ook niet.

De voorzitter:

Nee, dat vind ik wel van belang. U weet ook dat de agenda overvol is, maar goed, ik ga gewoon het rijtje af.

Mevrouw Helder (PVV):

Voorzitter. In het kader van de efficiency kan ik volgens mij het beste nu steun uitspreken voor het debat. Du moment dat het gepland wordt, hebben we bij voorkeur ook alle drie de rapporten. Wat wij natuurlijk ook niet willen is dat de minister in één gaatje fietst, namelijk dat politieke verleden, want dat moet aan de orde komen. Dus steun voor het debat, en ik vertrouw erop dat het met de planning goed komt.

De heer Van Rooijen (50PLUS):

Voorzitter, steun voor het debat, maar met de drie rapporten, dus niet apart, en dan later in een geheel.

Mevrouw Van Toorenborg (CDA):

Graag één debat over de drie rapporten.

De heer Van der Staaij (SGP):

Voorzitter, nu geen steun voor een debat, omdat we eerst alle rapporten willen afwachten en dan willen bepalen hoe we verder willen.

De heer Groothuizen (D66):

Voorzitter. Ook wat mij betreft een debat op het moment dat we alle drie de rapporten hebben. Dan kunnen we voor de toekomst lering trekken uit het verleden.

Mevrouw Kuiken (PvdA):

Ik steun het maar gewoon. Dat maakt het misschien wat makkelijker.

De voorzitter:

Dat dacht u.

De heer Arno Rutte (VVD):

Voorzitter, ik leef met u mee. Volgens mij is er echt brede steun in de Kamer om een debat te voeren op het moment dat er drie rapporten liggen. Het is wel wat vreemd om nu bij een allereerste rapport al meteen te zeggen dat er een debat moet komen. Volgens mij steun ik het daarmee technisch niet, maar zodra er drie rapporten zouden zijn, dan weer wel. Ik kan het ook niet mooier maken dan het is.

Mevrouw Buitenweg (GroenLinks):

Ik denk dat u het nu wel makkelijker maakt.

De heer Bruins (ChristenUnie):

Ik houd het leven graag simpel: de rapporten zijn er nog niet, dus geen steun.

De voorzitter:

De meerderheid wil graag een debat op het moment dat alle rapporten er zijn. Tenminste, dat is de conclusie die ik trek uit alle verschillende reacties.

Mevrouw Buitenweg (GroenLinks):

Dat heb ik begrepen. Dan zal ik op dat moment, zodra die drie rapporten er zijn, terugkomen om te vragen om die te behandelen in twee debatten. Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan ga ik nu naar de heer Van Nispen. Ja, mevrouw Van Toorenborg.

Mevrouw Van Toorenborg (CDA):

Voorzitter, ik kan niks met zo'n conclusie. Als we het namelijk nu agenderen, hebben we het misschien over anderhalf jaar. Als we het opnieuw moeten aanvragen als we die andere rapporten hebben, duurt het nog langer. Mij zou het een lief ding waard zijn als het nu op de lijst wordt gezet. Dan kunnen we het doen als we straks die rapporten hebben.

De voorzitter:

Dat laatste heb ik volgens mij bijna letterlijk gezegd. Mevrouw Buitenweg zei dat ze terug zou komen, maar op het moment dat al die rapporten er zijn, wordt er gewoon een debat gepland.

De heer Van Nispen.

De heer Van Nispen (SP):

Nadat in de vorige periode, in de afgelopen jaren, al heel erg veel gevangenen zijn gesloten, is er nu opnieuw grote onrust onder het gevangenispersoneel, vanwege een groot bericht in het Algemeen Dagblad van vandaag. Vier gevangenen zouden moeten sluiten. Ik wil daarover een debat voeren met de minister voor Rechtsbescherming. Maar voordat we dat debat voeren, wil ik natuurlijk eerst een brief. Ik wil dat het plan naar de Kamer komt. Ik wil dat de onrust bij het personeel wordt weggenomen en ik wil dat de minister een baangarantie afgeeft voor het gevangenispersoneel. We kunnen namelijk niet opnieuw gevangenispersoneel ontslaan terwijl we weten dat er grote tekorten zijn. Dat zou onaanvaardbaar zijn. Ik wil dus een reactie van de minister op de eis voor een baangarantie, het liefst vandaag nog, want de onrust is echt groot.

Mevrouw Van Toorenborg (CDA):

Naar aanleiding van de berichten in de media is de onrust, denk ik, inderdaad heel groot. Dus ik vind het belangrijk dat

wij zo snel mogelijk een brief krijgen van de minister. Als die brief er komt en er een besluit zou volgen, wat ik nog niet heb gezien, kunnen we dan zeker het debat voeren.

De voorzitter:
Geen steun.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA):
Wel steun dus.

De heer **Arno Rutte** (VVD):
Van harte steun voor een brief. Vooralsnog geen steun voor een debat. We willen eerst de besluitvorming afwachten.

De heer **Van Rooijen** (50PLUS):
Ik sluit mij aan bij mevrouw Van Toorenborg.

De heer **Groothuizen** (D66):
Eerst een brief, dan kijken wat er besloten is en dan bepalen of een debat nodig is.

De heer **Van der Staaij** (SGP):
Steun voor het debat en voor een brief en dan het liefst het plan zelf waar we al een tijd op wachten.

Mevrouw **Kuiken** (PvdA):
Steun.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):
Steun voor een brief en daarna kijken of er een debat nodig is.

De heer **Markuszower** (PVV):
Steun.

Mevrouw **Buitenweg** (GroenLinks):
Steun.

De voorzitter:
U heeft een meerderheid, meneer Van Nispen. Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Ik geef het woord aan de heer Van Raan namens de Partij voor de Dieren.

De heer **Van Raan** (PvdD):
Voorzitter, dank u wel. Vandaag werd bekend dat het ABP voor nog minstens 1 miljard gaat beleggen in teerzandoliën. Dat is slecht nieuws. In 2013 hebben wij als Kamer een motie aangenomen die streeft naar een verbod op teerzandoliën. Het lijkt ons goed om een debat te voeren met in dit geval de minister van Financiën, die de belangen behartigt

van honderdduizend ambtenaren die verplicht beleggen bij het ABP. Het zou goed zijn om met z'n allen te kijken hoe we het ABP en de minister kunnen bewegen dat het ABP wat minder gaat beleggen in die fossiele brandstoffen.

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Absoluut een heel terecht verzoek. Het ABP heeft heel veel beleggingen in onveilige fossiele industrie. Ze zouden hun geld juist kunnen inzetten ...

De voorzitter:
U steunt het verzoek?

Mevrouw **Beckerman** (SP):
Ik steun het van harte maar ik zou wel willen vragen of er een mogelijkheid is, wetend hoe lang de lijst van debatten inmiddels is, om te kijken of we het ergens bij kunnen betrekken en het samen toe te voegen. Dus het onderwerp moet besproken worden, maar kunnen we alsjeblieft nog even door de lijst gaan om te zien wat er mogelijk is?

De voorzitter:
Dat zou heel mooi zijn, mevrouw Beckerman.

De heer **Bruins** (ChristenUnie):
Ik vind het wel een heel belangrijk onderwerp maar ik zou het het liefst in een AO onderbrengen; ik denk dat het dan sneller aan bod komt.

De heer **Paternotte** (D66):
Ik voel wel mee met wat mevrouw Beckerman zegt. De Europese Unie is al bezig met een programma voor sustainable finance. Ik kan mij voorstellen dat een keer een Ecofin-Raad hiervoor benut wordt en niet alleen voor de typische Euro-onderwerpen of dat we even kijken op de lijst wat een goed debat is om dit onderwerp aan toe te voegen. Het lijkt mij goed om het te bespreken maar ik ben niet voor een apart debat.

De heer **Azmani** (VVD):
De VVD sluit zich hierbij aan.

De heer **Ronnes** (CDA):
Geen steun voor een apart debat.

De heer **Van der Lee** (GroenLinks):
Steun voor het verzoek, al zou ik het graag iets verbreden naar hoe überhaupt vanuit Financiën aangekeken wordt tegen het stimuleren van duurzame investeringen ten opzichte van investeringen in fossiel.

De heer **Van Raan** (PvdD):
Ik zal u voorzeggen: ik heb geen meerderheid, ook niet voor een dertigledendebat. Ik wil wel graag een brief. Ik ga kritisch door de dertigledenverzoeken ...

De voorzitter:

Ik durf het bijna niet te zeggen, maar u heeft 33 leden achter u. Maar dat is geen reden om ...

De heer Van Raan (PvdD):
Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Ja, ik moet eerlijk zijn.

De heer Van Raan (PvdD):

Ik kan niet tellen, dus ik ga maar even op telles.

De voorzitter:

Nee, maar u weet precies ...

De heer Van Raan (PvdD):

Ik wil graag een dertigledendebat, maar ik ga er wel kritisch door de lijst heen om te kijken wat we kunnen schrappen.

De voorzitter:

Daar houd ik u aan, dank u wel. Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Het woord is aan mevrouw Diks namens GroenLinks.

Mevrouw Diks (GroenLinks):

Voorzitter. Ik sta hier niet namens GroenLinks maar namens de commissie voor Economische Zaken en Klimaat. Het verzoek is om het debat over de versterkingsoperatie dat al gepland is — dus dat komt de lijst misschien ook nog ten goede — uit te breiden met het onderwerp schadeafhandeling.

De voorzitter:

Oké, dat is goed. Dan houden we daar rekening mee.

Het woord is aan de heer Van Rooijen namens 50PLUS.

De heer Van Rooijen (50PLUS):

Voorzitter. Het besluit van de president van de Europese Centrale Bank is alweer een week oud en, uitgesteld relais, wil ik toch de minister van Financiën vragen voor een debat in deze Kamer, voorafgegaan door een brief. Het opkoopprogramma heeft grote gevolgen. We willen weten welke gevolgen het opkoopprogramma heeft gehad en welke gevolgen het besluit om in beginsel te stoppen aan het einde van het jaar zal hebben. Het is duidelijk dat dat opkoopprogramma grote gevolgen heeft voor de pensioenen van jong en oud.

De heer Paternotte (D66):

Voorzitter. De commissie gaat nog op bezoek bij de Europese Centrale Bank in Frankfurt. Mede namens mevrouw

Hennis van de VVD geef ik daarom geen steun voor een debat nu, wel steun voor een brief. Wellicht is het goed om later te kijken of een apart debat nog nodig is.

De heer Omtzigt (CDA):

Voorzitter. Goed dat ze stoppen met opkopen, maar ze blijven nog op een heel grote stapel geld zitten, dus daar is nog wel een pak uit nodig. We hebben het initiatief genomen om volgende week een gesprek te hebben met de hoofdeconoom van de ECB, Peter Braet, om de gevolgen daarvan te bespreken. Die worden veroorzaakt door de ECB en niet zozeer door de Nederlandse regering. We hadden in de commissie een debat staan na het bezoek aan de ECB, dus het lijkt me handig om die zaken dan te bespreken. Maar ik geef volledige steun voor een brief. Wellicht is het handig om dan een aantal vragen te inventariseren.

De heer Bruins (ChristenUnie):

Geen steun.

De heer Van Raan (PvdD):

Wel steun.

Mevrouw Leijten (SP):

Voorzitter. Ik sluit me aan bij de route die we al hebben voorgesteld: gesprek met de hoofdeconoom, bezoek en dan debat. Dan maakt het mij niet uit als de heer Van Rooijen de eerste spreker is. Dat mag hij zijn.

De voorzitter:

Kijk eens aan, meneer Van Rooijen. Dit is het. Daar moet u het mee doen.

De heer Van Rooijen (50PLUS):

Ja. Het debat over het belangrijkste besluit voor 10 miljoen, 15 miljoen Nederlanders schuiven we voor ons uit.

De voorzitter:

Nee, nee, nee, u mag niet ... Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Mevrouw Ladders namens de VVD.

Mevrouw Ladders (VVD):

Voorzitter. Ik doe een verzoek namens de commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport om een aantal debatten samen te voegen en het nieuwe debat dan nog voor de zomer in te plannen, als dat mogelijk is. De commissie heeft de wens uitgesproken om een spreektijd van vijf minuten te hanteren, dus ik hoop dat u daar ook flexibel mee bent. Wilt u dat ik de debatten opnoem die samengevoegd kunnen worden? Ja, zie ik. Het gaat om het debat over het programmaplan voor de kwaliteit van de verpleeghuizen van mevrouw Hermans, het dertigledendebat over de wachttijden in de verpleeghuizen voor dementerenden van mevrouw Agema, het dertigledendebat over het gebruik van ziekenhuizen als tijdelijke opvang voor ouderen voor

wie geen zorgplek meer is, ook van mevrouw Agema, en het debat aangevraagd door de heer Kerstens over het dreigende tekort aan tijdelijke verpleeghuisbedden in de zomer. Dus wij hebben u zeer geholpen.

De voorzitter:

Ik zie mevrouw Agema ook ja knikken, en de heer Kerstens ... Ik ben trots op jullie, echt waar! Daar gaan we rekening mee houden.

Tot slot de heer Van Ojik, namens GroenLinks.

De heer Van Ojik (GroenLinks):

Voorzitter. Deze ochtend werd bekend dat de regeringsleiders uit de Europese Unie het komend weekend in Brussel bij elkaar komen om Europese oplossingen te vinden voor de migratiecrisis. Het is goed gebruik dat wij met de minister-president altijd voorafgaand aan een Europese top een debat hebben. Dat lijkt me bij de migratiecrisis ook zeker urgent, dus ik zou het kabinet willen vragen om een brief over wat er ter tafel ligt dit weekend, wie erheen gaan, of de minister-president überhaupt van plan is daarheen te gaan, of hij is uitgenodigd, wat er ter tafel ligt, wat we daarvan vinden en wat we eventueel zelf gaan voorstellen. En dan zou ik u willen vragen om na ontvangst van die brief nog een debat in te plannen voordat de top plaatsvindt.

De voorzitter:

Deze week, bedoelt u? Klopt dat, mijnheer Van Ojik?

De heer Van Ojik (GroenLinks):

Ja, de top is zondag.

De voorzitter:

Dus dat moet vannacht of morgen?

De heer Van Ojik (GroenLinks):

Ik dacht aan een brief, bijvoorbeeld morgen om 12.00 uur. Dan kunnen we wellicht bij de regeling als dat nodig is een debat afspreken voor later morgen.

Mevrouw Leijten (SP):

Steun voor dit verzoek. Ik zou graag willen vragen of de minister-president in die brief ook in kan gaan op de gesloten deal tussen Merkel en Macron waarin de vluchtelingenproblematiek uitgeruild is tegen de europroblematiek.

De heer Azmani (VVD):

Steun. Laat duidelijk zijn, volgens mij gaat het hier echt ergens over. De Europese Unie wil acteren. Het zal u niet verbazen dat dat op sympathie van de VVD kan rekenen. Daarom is het ook goed om daaraan voorgaand een debat te voeren met de minister-president.

Mevrouw Van Toorenborg (CDA):

Ik denk dat dat een heel redelijk verzoek is en dat we hier een debat over moeten voeren. Ik zou wel in overweging

willen geven om, als we nou echt in tijdnood komen, het dan in een AO-zaal te doen. Maar het debat moet gevoerd worden. Ik zou die flexibiliteit wel even erbij willen zien.

De heer Bruins (ChristenUnie):
Steun.

De heer Van der Staaij (SGP):

Steun, maar wel met dezelfde toevoeging als mevrouw Van Toorenborg. Als het tot grote problemen op de agenda leidt, dan is er ook niets mis mee om te zeggen: het lukt niet meer deze week, doe dan een AO.

De heer Groothuizen (D66):

Steun. Buitengewoon belangrijk onderwerp. Goed om daar als Kamer over te spreken.

De heer Van Rooijen (50PLUS):

Steun, maar ik zou het met mevrouw Leijten willen verbreden tot wat over de eurozone is afgesproken, want dat is blijikbaar van M&M een package deal.

De heer Fritsma (PVV):

De PVV gelooft niet in EU-oplossingen op het gebied van immigratie, maar we hebben wel een aantal vragen voor het kabinet, dus we steunen alle verzoeken.

Mevrouw Kuiken (PvdA):

Zeker steun. Goed verzoek en goed om dat deze week in te plannen.

De voorzitter:

U heeft een meerderheid, mijnheer Van Ojik.

De heer Van Ojik (GroenLinks):

Dat heb ik ook geconcludeerd, mevrouw de voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter:

Heel goed. Dank u wel.

Ik stel voor het stenogram van dit deel van de vergadering door te geleiden naar het kabinet. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van deze regeling van werkzaamheden.

De vergadering wordt van 14.47 uur tot 15.00 uur geschorst.

Voorzitter: Tellegen